

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobkyně: **M. K.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2025, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná původně přiznala žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2025 žalovaná odňala žalobkyni invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Rozhodla tak na základě posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“) ze dne 6. 3. 2025, podle něhož již žalobkyně není invalidní. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila uvedené rozhodnutí ze dne 26. 3. 2025. Vycházela přitom z posudku Institutu ze dne 18. 6. 2025, který potvrdil závěry prvostupňového posudku. Lékař Institutu v posudku ze dne 18. 6. 2025 označil za

rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil na 30 %.

II. Argumentace účastníků

2. **Žalobkyně** nesouhlasí se závěry žalované a posudkových lékařů, že se její zdravotní stav zlepšil. Namítla, že dle sdělení MUDr. J. K. při posledním vyšetření ve fakultní nemocnici se její stav naopak zhoršil. Posudkový lékař ji přitom ani neviděl. Žalobkyně má artrózu čtvrtého stupně pravého kolene a zhoršuje se jí i stav levé nohy. Požádala proto, aby soud nechal přezkoumat její zdravotní stav a aby jí přiznal invalidní důchod druhého stupně, případně aby jí alespoň navrátil invalidní důchod prvního stupně.
3. **Žalovaná** ve vyjádření k žalobě uvedla, že lékař Institutu řádně posoudil zdravotní stav žalobkyně po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace. Jeho posudek je dle žalované objektivní. Odkázala také na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhla, aby soud zamítl žalobu.

III. Ústní jednání

4. Soud o věci rozhodl během jednání konaného dne 13. 2. 2026.
5. V průběhu jednání soud provedl důkaz posudkem ze dne 16. 12. 2025, zpracovaným posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále též „PK MPSV“) v Hradci Králové. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti posudková komise označila oboustrannou artrózu kolenních kloubů.
6. Žalobkyně souhlasila se závěry posudkové komise, ani pověřená pracovnice žalované k nim neměla žádné výhrady.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozsah jeho přezkumu byl vymezen uplatněnými žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Žalobu shledal nedůvodnou.
8. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejmeně o 35 %.
9. V odst. 2 téhož ustanovení se pak uvádí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejmeně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže poklesla nejmeně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně jestliže poklesla nejmeně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

10. V odst. 3 stejného ustanovení je uvedeno, že pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Odst. 4 tohoto ustanovení pak upravuje určování poklesu pracovní schopnosti, při němž se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.
12. Další odstavce tohoto ustanovení pak upravují to, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí, za stabilizovaný zdravotní stav se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Pojištěnec je pak adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopnosti a dovednosti, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se určuje v celých číslech.
13. Soud dále k věci obecně uvádí, že správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku Institutu. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem jeho na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20). Požadavku úplnosti a přesvědčivosti posudek dostojí, pokud se komise vypořádá se všemi rozhodujícími skutečnostmi, a pokud své posudkové závěry náležitě odůvodní. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).

14. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 Ads 19/2012-18).
15. V nyní posuzované věci PK MPSV konstatovala, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně označila oboustrannou artrózu kolenních kloubů (vpravo třetího až čtvrtého stupně, vlevo druhého stupně). Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila (shodně jako posudkový lékař Institutu) podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Zvolila ovšem horní hranici procentního rozpětí stanoveného v uvedené položce vyhlášky (tj. 35 %), a to vzhledem k dlouhodobosti potíží žalobkyně a k její dělnické profesi. Zároveň posudková komise vysvětlila, z jakých důvodů nelze použít položku 1c – žalobkyně sice některé běžné denní aktivity zvládá s obtížemi, ale zatím je zvládá. Další diagnózy a stavy žalobkyně (vysoký krevní tlak, porucha tukového metabolismu, obezita s BMI 35, hypovitaminóza D, stav po odstranění žlučníku, stav po komplikovaných těhotenstvích s preeklampií) nejsou dle posudkové komise posudkově významné. Posudky ze správního řízení, na jejichž základě žalovaná odňala žalobkyni invalidní důchod, posudková komise označila za posudkový omyl. Nemají žádné logické vysvětlení, neboť žalobkyně splňovala kritéria invalidity prvního stupně a její stav se časem spíše zhoršoval, nikoliv zlepšoval. Žalobkyně vždy pracovala pouze fyzicky a nyní již nemůže.
16. Krajský soud vyhodnotil posudek zpracovaný posudkovou komisí tak, že splňuje všechny předepsané náležitosti, zároveň je úplný a přesvědčivě odůvodněný. Současně soud neshledal, že by zde byly skutečnosti nebo důkazy, které by zpochybnilly správnost posudku.
17. Z posudku PK MPSV tak vyplývá, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Její pracovní schopnost totiž poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %. S ohledem na odlišný závěr posudkové komise oproti závěrům, k nimž dospěli posudkoví lékaři v předcházejícím správním řízení, krajský soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí.
- Za správnost vyhotovení: R. V.

V. Závěr a náklady řízení

18. Z výše uvedených důvodů krajský soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. Žalovaná v dalším řízení zahrne důkaz provedený v soudním řízení (posudek zpracovaný PK MPSV) mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
19. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Z tohoto ustanovení plyne, že účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalobkyně, které by jinak jakožto úspěšné účastníci řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, neuplatnila žádné náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. února 2026

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: R. V.